

BUASA

583a38, «conocer» 125.38, del qual verb el participi actiu *ʿarif* es pronuncia vulgarment *ʿarf*. Molt productiva en NPP: limitant-nos a Algèria, trobem *ʿArfi* (que vulgarment s'accentua *ʿArfi*), *ʿArfa* (morisc *ʿArfa*), *ʿArāfa*, *ʿArfiš*, *ʿArfūnī*; i d'aquí prové el cast. *alarife* 'entès en dret' (PAlc, 98a31); i combinat amb *Abu*: *Bu-ʿarfī*. En fi, a l'Atlas ha esdevingut important NL: *Bu-ʿArfa* en el SE. del Marroc (cabdal nus de comunicacions, prop del límit amb Algèria, un centenar de k. al N. de *Colom-Bechar*).

Deu venir, doncs, de *Bu-ʿArf* (o *ʿArfi* o *ʿArfe*), amb la terminació catalanitzada. És clar que no pot ser *bi'ār* 'pous' (com diu Pita), contradict per la *u* etcètera.

Amb un altre nom semblant, *En BUAN*, a penes gosem decidir-nos per res, per falta de detalls, i almenys és poc probable que tingui la mateixa base: és Salt *dambuán*. NL menor del terme mall. *Bunyola* (XL, 9.1), si tinguéssim algun indici que és nasalització d'*Abuan*, pensariem p. ex. en l'arrel *ʿann* 'trobar pel camí', 'presentar-se' (part. act. *ʿánin*, pron. potser *ʿánn*): arrel general (RMa, s. v. *habena*, *frigidus*), que ha format NPP com *BuʿAnán* (GAlg., 54).

BUASA

Terme El Campello (pron. *buáza* xxxvi, 110.20) De l'ár. *Abu-ʿAzza* (GAlg. 55b, *ʿAzza*, 21b), *ʿAzzā* en el Nedjd (Hess.), de l'arrel *ʿzz* 'ser gloriós' (RMa 409 etc.), d'on vénen també *ʿAziz* i d'altres.

BUASSÀ

Església i antic llogaret te. Alenyà. En el país està mig oblidat; tanmateix el meu inf. d'Alenyà recordava (a pregunta directa) que *buásá* era d'Alenyà. Creia ell que és l'actual *Mas Bobó* (que un francès ha batejat «Franc Aleu»), és a dir el que el mapa Lambert anomena *Mas del Senyor* («dal *Seignou*»), però les edicions anteriors del mapa al 100.000 situen l'esgl. de *Sant Martí de B.* dins el te. d'Alenyà; el meu inf. de Tesà, creia que era el *Mas Blanc*, que és a l'altre cap del terme d'Alenyà (xxv, 77), però es deu basar en dades de segona mà, com ja ho prova la seva pron. *boásá*, artificial en català i impossible.

DOC. ANT. 876: «--- *Covengos* --- *Buaçano* --- *Pidiliano* ---» (Colle. Moreau II, 151). En l'*InvLC* d'Alart, trobem les cites, transcrits dels docs.: a. 1353: venent «*Buassa* --- cum agrariis,, quartis» etc. (s. v. *cossura*); 1391: «à arrendat tot lo usuffruyt del *Mas de Buaça*» (s. v. *usufruit*). Ponsich (*Top.* 24), situant també dins el te. d'Alenyà, hi afegeix les cites: *Sanctus Martinus de Buassa* 1151, *villa de Buassano* 1180 i *locus seu castrum de Buassano* 1322; i ell també creu que és el *Mas Blanc* (sic) o *Mas-Blan-Ribera*. Com a ortografia només és vàlida la *u* amb què ho escriu tots dos cops Alart, i la unànime de les sis cites medievals; no té valor la *o* puix que Ponsich només

troba *Boaça* l'any 1691, dada massa tardana, i d'un temps en què el nom ja havia decaigut, puix que diu «*Mas Blan-Ribera* o *Boaça*».

ETIM. Nom en -ANUM que sembla derivat de l'arrel cèltica dels *Boates*, tribu de la Novempopulània, d'on *Boacias* antic riu de Ligúria, i el NP *Boatius* de C. I. L. III, 1934. Devia haver-hi la geminació *BOATTIUS, postulada per la fonètica catalana, car en les inscr. la geminada sovint no es marca; passat que hi influís la posició recolzada de la *t* en el cèltic BOUTIOS (que veiem en Arbois de J., *Recherches NLL Fr.*, p. 258). NLL occitans anàlegs en Skok, §§ 420 i 426.

Posttopònim: *El Buassà* camps te. Tellet (xxiv, 144). Cal separar de *Bossac* i de *Buac*, que hem exposat en articles a part, i tenen origen i localització ben distints.

BUATELLA

Que hom sol escriure *Boatella*, altre nom del llogaret de *Comià*, agr. de *Borredà* (Berg.) (GGC 11 i 110). Com que *buada*, segons ha quedat demostrat, prové d'una forma gòtica BŪWAΘA (o BŪWAΘA), s'explica que en aquest nom la -TH- germànica, entrada tardanament en l'ús romànic, es vagi conservar esporàdicament com a sorda. Descartem la identificació amb *Boatella* de València, on la -t- és mossàrab, cosa que l'aparta inconciliablement d'un nom de l'alt Berguedà.

Mancàvem de tota documentació antiga d'aquest llogaret, que ens permetés d'anar a la segura. Però ara en trobo dues mencions del S. x, que ho confirmen: 920: «in com. Berg. in appenditio de Borrallederes, in villa q. nominant *Buvatella*» (doc. perdut però Villan., *Vi. Lit.* VI (o v?), 148, el va veure a l'arx. capitular de Vic); 988: «*Santa Maria* --- afr. or. in rio *Luzanense*, occ. in ipsa Guardia» [de Sagàs] (*Dipl. Cat. Vic.*, § 536). Potser d'aquí un cognom *Botella* que trobem repetit l'any 1622, en el *Llibre Roig* de Prats de Molló, fº 117. Cf. encara *Botella* a l'alt Pallars, nom on la -t- és de fonètica pre-catalana.

BUBA

Can *Buba*, antic molí te. Costitx (XL, 111.10), crec que vindria de *Bua*, com a nom de l'aigua del canal: és la forma que trobem d'una font antiga en el Vallès, prop de Cerdanyola: «fonte *Debua* --- fontem de *Bua* ---» a. 1116 (*Cart. St. Cugat* III, 31); aigües de suposades virtuts curatives contra les *bues* o *bubes*. Més incert que vingui d'això *Mas d'en Bubes*, 0k4 al S. de Prada (xxvii, 71.17), de tota manera, aquí no pot ser una variant de *boga* planta d'aiguamoll, que té en ross. la mateixa pron. que en català central (*DECat* II, 29, 34 ss.).

Bubagranes, V. *Brufaganya*